

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Затверджено

На засіданні кафедри слов'янської
філології імені професора Іларіона
Свенціцького
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

(доц. Сорока О.Б.)

Силабус з навчальної дисципліни
«Болгарська мова. Лексикологія»,
що викладається в межах ОПШ
«Болгарська мова та література»,
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.032 слов'янські мови та
літератури (переклад включно), перша – болгарська.

Львів 2023 р.

Назва курсу	«Болгарська мова. Лексикологія»
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.032 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - болгарська
Викладачі курсу	доц. Бушко Г. О, доц. Сорока О. Б.
Контактна інформація викладачів	halyna.bushko@lnu.edu.ua , olga.soroka@lnu.edu.ua https://philology.lnu.edu.ua/employee/bushko-halyna кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, вул. Університетська, 1, к. 324
Консультації по курсу відбуваються	середа 08.30 кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, вул. Університетська, 1, к. 324, або консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Можливі також онлайн консультації через Skype, ZOOM. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/employee/bushko-halyna
Інформація про курс	Дисципліна “Болгарська мова. Лексикологія” призначена для студентів-болгаристів другого року навчання бакалаврського рівня вищої освіти. У межах курсу студенти ознайомлюються з теоретичними проблемами лексикології болгарської мови, з теоретичними знаннями про лексикосемантичний рівень сучасної болгарської літературної мови та методами його вивчення, про систему в лексиці, про принципи її організації та диференціації, про типи зв'язків в лексичній системі, про лексему як центральну одиницю мовної системи, про внутрішню семантичну структуру слова і динамічний характер болгарської лексики. Завдяки тому, що лексика цієї слов'янської мови аналізується як система в синхронії і діахронії, студенти вчать визначати основні проблеми у вивченні лексикології, її системні відношення й взаємозв'язки у цілісній системі знань, набувають практичних навичок аналізу лексичного матеріалу. Дисципліна передбачає лекційні та практичні заняття
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Болгарська мова. Лексикологія” є обов'язковою дисципліною з спеціальності 035 Філологія. Спеціалізація 035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно), яка викладається в 3 семестрі в обсязі 2 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Предметом вивчення даної навчальної дисципліни є зміст, форма і функція номінативних одиниць болгарської мови. Цей курс знайомить студентів з аспектами значення слова, основними концепціями значення слова, зі специфікою системних зв'язків між лексичними одиницями сучасної болгарської мови, типами полісемії, концепціями омонімії, природою семантичних зв'язків синонімії, багатозначності й антонімії, зі способами перенесення назв з одних предметів чи явищ на інші за подібністю, суміжністю та функцією, зі словниковим складом сучасної болгарської мови, територіальною та соціальною диференціацією її лексики, поділом з точки зору активного і пасивного стану, типами архаїзмів та неологізмів. Вивчення даного розділу мовознавства забезпечує теоретичну підготовку фахівця та практичне оволодіння болгарською мовою на високому рівні.

<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Болгарська мова. Лексикологія” є ознайомити студентів зі словом як мінімальною структурно-семантичною одиницею мови, що містить у собі лексичне і граматичне значення, а також з теоретичними проблемами лексикології. Розглянути структурні та якісні параметри лексичного складу сучасної болгарської мови. Основними завданнями вивчення даної дисципліни є: висвітлення основних положень теорії лексикології у сучасному болгарському мовознавстві; усвідомити лексичну систему мови як відкриту систему з огляду на її безперервний розвиток, засвоїти системні відношення в лексиці; навчити студентів аналізувати лексичний склад сучасної болгарської мови, вміти характеризувати основні типи лексичних значень, визначати основні типи перенесення значень (метафору, метонімію), користуватися словниками різного типу, формування у студентів навичок уживання лексичних одиниць в текстах різних стилів та жанрів</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бояджиев Т. Българска лексикология. С.: УИ “Св. Климент Охридски”, 2011. 2. Бояджиев Т. Куцаров И., Пенчев Й. Съвременен български език (Фонетика. Лексикология и фразеология. Словообразуване, Морфология, Синтаксис). Учебник за студенти от филологическите факултети. С.: Изток-Запад, 2004. 3. Българска лексикология и фразеология. Т. 1. Българска лексикология. Л. Крумова-Цветкова, Д. Благоева. Под научната редакция на Е. Пернишка и Л. Крумова-Цветкова. София, Академично издателство “Проф. Марин Дринов”, 2013. 4. Българска лексикология и фразеология. Т. 2. Българска фразеология. С. Калдиева-Захаријева. София, Академично издателство “Проф. Марин Дринов”, 2013. 5. Българска лексикология и фразеология. Т. 3. Проблеми на общата лексикология. В. Касабов. София, Академично издателство “Проф. Марин Дринов”, 2013. 6. Вѣтов В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998. 7. Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009. 8. Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Българската топонимия – източник на познания. Наука, 2010. № 4. С. 57–61. 2. Карастойчева Цв. Конструктивна обусловеност на значението. В. Търново, 1996. 3. Кювлиева-Мишайкова В. Фразеологизмите в българския език. С., 1986. 4. Лексикална семантика. Структурно-семантични особености на българската лексика. <i>Българска лексикология и фразеология</i>. Т. 1. Българска лексикология. София: АИ “Проф. Марин Дринов”. 2013. С. 395–592. 5. Ничева К. Българска фразеология. С., 1987. 6. Новата лексика в българския език – огледало на съвременния обществен живот. <i>Български език и литература</i>, 2010. № 2. С. 3–15. 7. Пашов П. Въпроси на българската лексикология. С., 1978.

8. Познавателен потенциал на българските синоними. *Магията на думите. Езиковедски изследвания в чест на проф. д.ф.н. Лилия Крумова-Цветкова*. София: АИ “Проф. Марин Дринов”, 2012. С. 35–45.
9. Сорока О. Българско-украинската и украинско-българската лексикография от края на ХХ – началото на ХХІ век. *Езици на паметта в литературния текст*. Велико Търново : Фабер, 2014. С. 611–619.
10. Сорока О. “Речник” на най-новите думи в българското медийно пространство, появили се под влиянието на събитията в Украйна *Българска украинистика*. София, 2014. Бр. 4. С. 49–52.
11. Сталянова Н, Крейчова Е., Руневска Е. Практикум по лексикология. Български език като чужд за напреднали. Издателство „Парадигма”, 2021.
12. Съвременни аспекти на лексикологията. *70 години българска академична лексикография*. София: АИ “Проф. Марин Дринов”, 2013. С. 13–20.
13. Съвременните български неологизми и езиковата система. Лексикографията в европейското културно пространство. Материали от Петата национална конференция с международно участие по лексикография и лексикология, София, 19–20 октомври 2009 г. Велико Търново: Знак’94, 2010. С. 5–26.

Словници

1. Антонов Н. Речник на нови и най-нови думи в български език. София: Пеликан Алфа 1995. 188 с.
2. Болгарсько-український словник = Българско-украински речник / І. А. Стоянов, О. Р. Чмир; АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ: Наук. думка, 1988. 776 с.
3. Бонджолова В., Петкова А. Речник на новите думи в съвременния български език. Велико Търново, Слово 1999. 140 с
4. Пернишка Е., Благоева Д. Речник на новите думи в българския език (от края на ХХ и първото десетилетие на ХХІ в.). София, Наука и изкуство 2010. 516 с.
5. Речник на българския език. Т. 1 (А – Б). 2. доп. и прераб. изд. София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2001. 1080 с.
6. Речник на българския език. Т. 2 (В). 2. доп. и прераб. изд. София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2002. 768 с
7. Речник на българския език. Т. 3 (Г – Деятел). 2. доп. и прераб. изд. София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2006. 805 с.
8. Речник на българския език. Т. 4 (Деятелен – Е). 2. доп. и прераб. изд. София, АИ “Проф. Марин Дринов”, 974 с.
9. Речник на българския език. Т. 5 (Ж – Зяпнуване). София, Издателство на БАН, 1987. 1030 с.
10. Речник на българския език. Т. 6 (Й – И). София, Издателство на БАН, 1990. 964 с.
11. Речник на българския език. Т. 7 (К – Координати). София, Издателство на БАН, 1993. 768 с.
12. Речник на българския език. Т. 8 (Координатограф – Л). София, Издателство на БАН, 1995. 865 с.
13. Речник на българския език. Т. 9 (М). София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 1998. 880 с.
14. Речник на българския език. Т. 10 (Н). София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2000. 1268 с.
15. Речник на българския език. Т. 11 (О). София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2002. 1240 с.

	<p>16. Речник на българския език. Т. 12 (П – Поемка). София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2004. 1075 с.</p> <p>17. Речник на българския език. Т. 13 (Поен – Прелестно). София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2008. 1225 с.</p> <p>18. Речник на българския език. Т. 14 (Прелет – Пясъчножълт). София, АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2012. 1224 с.</p> <p>19. Речник на българския език. Т. 15 (Р). София, Издателство на БАН АИ “Проф. Марин Дринов”, ЕТ “ЕМАС”, 2015. 1602 с.</p> <p>20. Речник на антонимите в българския език. София: Наука и изкуство, 2014. 507 с.</p> <p>21. Речник на чуждите думи в българския език. Допълнен и основно преработен от Е. Пернишка. София: Наука и изкуство, 2000. 904 с.</p> <p>22. Речник на новите думи и значения в българския език. София: Наука и изкуство, 2001. 309 с.</p> <p>23. Речник на чуждите думи за всички. София: Наука и изкуство, 2007. 895 с.</p> <p>24. Речник на новите думи в българския език (от края на ХХ и началото на ХХІ в.). София: Наука и изкуство, 2010. 515 с.</p> <p>25. Синонимен речник на българския език (с антоними и близкозначни думи). Пловдив: Хермес, 2003. 469 с</p> <p>26. Сорока О. Скажи це болгарською! Українсько-болгарський розмовник і словник. (Кажі го на български! Українско-български разговорник и речник) Тернопіль: Мандрівець, 2011. 252 с.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> https://ibl.bas.bg/resursi/ https://ibl.bas.bg/struktura/balgarska-leksikologiya-i-leksikografiya/ https://naum.slav.uni-sofia.bg/en/node/1869 https://www.7print.bg/balgarska-leksikologiya-boyadzhiev-2011g
Тривалість курсу	3 семестр
Обсяг курсу	Загальний обсяг годин: 105, у т. ч. 32 лекційні години, 64 практичні години, 9 годин самостійної роботи, 3,5 кредити ЄКТС.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття, терміни, теорії та концепції з галузі лексикології; - системні відношення в лексичному складі болгарської мови; - основні аспекти лексичних значень слів (денотативний, сигніфікативний, конотативний); - традиційні та нові типи словникових дефініцій лексем; - методи аналізу значення; - способи перенесення назви на інший предмет (метафора, метонімія, типи метафор); - типи лексичної полісемії; - концепції омонімії та типи омонімів; - природу семантичних зв'язків синонімії та антонімії; - класифікацію синонімів; - типи антонімів у сучасній болгарській мові; - поділ лексики сучасної болгарської мови з точки зору активного і пасивного стану; - типи архаїзмів та неологізмів; - типи запозичень у сучасній болгарській мові; - принципи поділу лексики за територіальним та соціальним критерієм - стилістичне розширення лексики;

	<ul style="list-style-type: none"> - експресивно-стилістичну характеристику лексики; - лексикографічну базу болгарської мови; - знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати на практиці; <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати лексичну одиницю в системі мови загалом; - окреслювати основні проблеми лексикології та лексикографії, пояснювати їх взаємозв'язки у цілісній системі знань; - застосовувати у професійній діяльності основні поняття, терміни, теорії та концепції з галузі лексикології; - розрізняти синтагматичні та парадигматичні зв'язки слів; - розрізняти лексичне і граматичне значення слова; - розрізняти одно- та багатозначні слова, багатозначні слова та омоніми; - визначати тип лексичної полісемії; - розрізняти типи омонімів у сучасній болгарській мові; - класифікувати синоніми, антоніми сучасної болгарської мови; - добирати до запропонованих слів синоніми та антоніми; - розрізняти літературну лексику і нелітературну; - розрізняти архаїзми, застарілі слова, неологізми; визначати їхні типи; - аналізувати запозичення в сучасній болгарській мові з огляду на різні критерії; - характеризувати лексичний склад болгарської мови з огляду на сферу вживання та експресивно-стилістичні особливості лексичних одиниць; - аналізувати лексику болгарських діалектів; - користуватися різними видами словників; - використовувати болгарську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя; - здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів; - збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз.
Ключові слова	Лексикально ниво, діахронна и синхронна лексикологія, речник, лексема, сема, семема, значення, семасиологія, лексикографія, метафора, метонимія, синекдоха, полісемія, омонимія, синонимія, антонимія, паронимія, варіантність, лексикальна одиниця, розговорна лексика, термінологія, неологізми, окаціоналізми, архаїзми, історизми, чужди думи, жаргонізми, діалектизми.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит у 3 семестрі
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: Вступ до загального мовознавства; Болгарська мова. Словотвір; Граматико-комунікативний курс болгарської мови
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, розповідь, пояснення, дискусія, демонстрація, вправи, інформаційно-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, метод спостереження, метод аналізу, частково-пошуковий метод, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю і самоконтролю (усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання). На заняттях використовуються автентичні матеріали (тексти, відео тощо).

<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Проектор, мультимедійна дошка</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Підсумковий контроль передбачений у формі іспиту. Іспит оцінюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Оцінка за іспит складається із 50 балів поточної успішності і 50 балів за складання іспиту. Бали за поточну успішність нараховуються так (подано максимальну кількість балів, яку може набрати студент):</p> <p>1. Змістовий модуль 1 – максимальна кількість балів - 24 балів, з них :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виконання домашніх завдань – 2 бали • Активність на практичних заняттях – 2 бали • Контрольна робота (Письмове опитування за темами лекційних та практичних занять змістового модуля 1 у вигляді тестових і практичних завдань) – 20 балів <p>2. Змістовий модуль 2 – максимальна кількість балів - 26 балів, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виконання домашніх завдань – 2 бали • Активність на практичних заняттях – 2 бали • Підготовка презентації – 2 бали • Контрольна робота (Письмове опитування за темами лекційних та практичних занять змістового модуля 2 у вигляді тестових і практичних завдань) – 20 балів <p>Отже,</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо: 22% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 22 • письмові контрольні роботи (модулі): 28% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 28 • іспит: 50% семестрової оцінки. <p>Максимальна кількість балів - 50</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів - 100.</p> <p>Академічна доброчесність:</p> <p>Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання.</p> <p>Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному оцінюванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях і активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання</p>

	поставленого завдання тощо. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються
Теми курсових робіт	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лексика на позначення суспільно-політичного життя: тематичне розшарування, джерела походження 2. Запозичення у болгарській спортивній лексиці. 3. Лексика, пов'язана з культурою і мистецтвом, у болгарській мові: тематичне розшарування, джерела походження. 4. Болгарська жаргонографія. 5. Англiцизми у мові сучасних болгарських ЗМІ: тематичне розшарування. 6. Абревіатури в сучасній болгарській мові та їхнє лексикографічне опрацювання. 7. Некирилична графіка на сторінках болгарських друкованих видань. 8. Лексика, пов'язана з війною та збройними конфліктами, у болгарських ЗМІ. 9. Назви осіб жіночої статі у болгарській мові. 10. Діалектна лексика у творах болгарських письменників. 11. Лексика, пов'язана з комп'ютерними технологіями, у болгарській мові. 12. Лексичні і графічні особливості мови болгарської реклами. 13. Запозичення у болгарській побутовій лексиці. 14. Фразеологічні словники у болгарській лексикографії. 15. Болгарський іменник: традиції та інновації.
Питання до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лексикологія катo наука за речниковия състав на езика. Видове лексикологія. Дялове на лексикологіята и техните задачи. 2. Думата катo предмет на лексикологіята. Отношение между звуков състав и значение. Лексикално значение. Полисемия. 3. Лексикалната семантика в нейната динамика. Еднозначност и многозначност на лексикалните единици. Метафори. Метонимия 4. Омонимите в лексикалната система. Същински омоними. Несъщински – омофони и омографи. 5. Източници на възникване на синонимите. Използване на синоними в речта. Български синонимни речници. 6. Синонимия и многозначност. Синонимни редове. 7. Използване на антонимите в речта. Български антонимни речници. 8. Паронимите в лексикалната система. Видове пароними. Паронимите в речта. 9. Състав на българския речник откъм произхода на думите. Домашната лексика. 10. Заемане на лексика от други езици. Гръцки и латински думи в българския речник. 11. Турски, арабски и персийски думи в българския речник. 12. Френски, италиански и английски думи в българския речник. 13. Източници за обогатяване на речника – архаизми, историзми, неологизми, оказинализми. Чистота на речниковия състав. 14. Лексиката откъм социални сфери на употреба. Диалектна, специална и жаргонна лексика. 15. Лексиката на съвременния български език откъм сфера на употреба – общонародна лексика и лексика с ограничена употреба: диалектна, специална (терминологична и професионална)

	<p>16. Спецификата на собствени имена като лексикални единици. Формиране на българските лични имена и презимена.</p> <p>17. Фразеология. Видове устойчиви словосъчетания. Идиоми. Източници за попълване на фразеологичния фонд.</p> <p>18. Фразеологичните единици в съвременния български език – структурна и семантична типология, особености на компонентния им състав. Фразеологични речници на българския език.</p> <p>19. Системни отношения във фраземиката. Еднозначност и многозначност. Фраземната синонимия и антонимия.</p> <p>20. Лексикография. Развой на българската лексикография.</p> <p>21. Класификация и характеристика на основните типове речници. Енциклопедични речници, енциклопедии, терминологични речници, езикови речници</p> <p>22. Видово разнообразие на българските нетълкувателни речници. Правописни и правоговорни, обратни, честотни речници</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу

СХЕМА КУРСУ

дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Лексикологія – наука за речниковий състав на езика					
1 т. 2 год.	Предмет и задачи на лексикологіята. Лексиката като система. Видове лексикологія. Дялове на лексикологіята и техните задачи	лекція	Вътов, В. Лексикологія на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикографія). В. Търново: Абагар, 1998.	Лексикални езикови единици	практичне заняття
1 т. 2 год.	Лексемата като езикова единица. Собственото име като лексикална единица. Фраземата като лексикална единица Розмовна тема: Лятото на мечтите ми	практичне заняття	Вътов, В. Лексикологія на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикографія). В. Търново: Абагар, 1998; Зидарова В. Лексикологія на съвременния български език. Пловдив, 2009		
2 т. 2 год.	Лексикална семантика. Лексикалните езикови единици откъм тяхната семантика	лекція	Вътов, В. Лексикологія на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикографія). В. Търново: Абагар, 1998; Зидарова В. Лексикологія на съвременния български език. Пловдив, 2009	Типологія на лексикалната семантика	практичне заняття
2 т. 2 год.	Лексикалната семантика в нейната динамика. Еднозначност и многозначност на	практичне заняття	Бояджиев Т. Българска лексикологія. С.: УИ “Св. Климент Охридски”, 2011;		

	лексикалните единици. Метафори. Метонимия Розмовна тема: Ежедневието на един студент второкурсник		Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017.		
3 т. 2 год.	Системни групировки в лексиката от семантично естество. Синонимите и антонимите в лексикалната система	лекция	Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998; Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009; Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009. Синонимен речник на българския език (с антоними и близкозначни думи). Пловдив: Хермес, 2003. 469 с.	Видове синоними. Видове антоними	практичне занятия
3 т. 2 год.	Източници на възникване на синонимите. Използване на синоними в речта. Използване на антонимите в речта Розмовна тема: С какво съм специален: интереси, хоби, увлечения	практичне занятия	Гочев Г. Антонимите в българския език. София, “Народна просвета”, 1989; Синонимен речник на българския език (с антоними и близкозначни думи). Пловдив: Хермес, 2003. 469 с.; Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017.		

4 т. 2 год.	Омонимите в лексикалната система. Произход на омонимите. Разграничаване на многозначност и омонимия	лекция	Бояджиев Т. Българска лексикология. С.: УИ “Св. Климент Охридски”, 2011; Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009.	Разграничаване на същински омоними и несъщински (омофори и омографи). Омонимите в речта	практичне занятия
4 т. 2 год.	Паронимите в лексикалната система. Видове пароними. Паронимите в речта Розмовна тема: Моята прекрасна родина Украйна и нейните богатства	практичне занятия	Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017.		
5 т. 2 год.	Лексиката откъм нейния произход. Обща генетична характеристика на българската лексика	лекция	Бояджиев Т. Българска лексикология. С.: УИ “Св. Климент Охридски”, 2011.	Заемане на лексика от други езици	практичне занятия
5 т. 2 год.	Фонетическо, граматическо и лексикално-семантическо усвояване на заетите думи Розмовна тема: Околосветско пътуване. Туризм	практичне занятия	Вътов В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998		
6 т. 2 год.	Основни групи чужди думи в българския речник. Гръцки, латински и турски думи в съвременния български книжовен език	лекция	Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009.	Френски, италиански, немски и английски думи в българския речник	практичне занятия
6 т. 2 год.	Заемки от други езици думи в българския речник Розмовна тема: Как се учи по света и в Украйна?	практичне занятия	Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017		
Змістовий модуль 2. Лексиката според сферата на употреба					
7 т. 2 год.	Функционални разслоения в лексикалната система. Лексиката откъм социални сфери на употреба	лекция	Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009.	Диалектна лексика в български език	практичне занятия

7 т. 2 год.	Специална (терминологична и професионална) и жаргонна лексика в български език Розмовна тема: Обичам да чета. Любимата ми книга	практичне занятия	Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017.		
8 т. 2 год.	Структуриране на лексиката според актуалността и употреба. Остарели и новопоявили се думи в съвременния български книжовен език	лекция	Вътов В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998; Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009	Историзми и архаизми в съвременния български книжовен език	практичне занятия
8 т. 2 год.	Неологизми и оказионализми в съвременния български книжовен език Розмовна тема: Прибираме реколта: полето и градината	практичне занятия	Българска лексикология и фразеология Т. I: Л. Крумова-Цветкова, Д. Благоева, С. Колковска, Е. Пернишка, М. Божилова. Българска лексикология. С., 2013;		
9 т. 2 год.	Стилистично разслоение на лексиката. Неутрални и емоционално-експресивни думи	лекция	Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998	Функционално-стилово разслояване на лексиката	практичне занятия
9 т. 2 год.	Общонародна, разговорна и книжна лексика Розмовна тема: Полезна храна и как я избираме	практичне занятия	Българска лексикология и фразеология Т. I: Л. Крумова-Цветкова, Д. Благоева, С. Колковска, Е. Пернишка, М. Божилова. Българска лексикология. С., 2013;		

10 т. 2 год.	Ономастика. Спецификата на собствени имена като лексикални единици. Типологично деление на собствените имена и дяловете	лекция	Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998	Антропонимия	практичне занятия
10 т. 2 год.	Лични имена, презимена, прякори и псевдоними Розмовна тема: Природата е наш общ дом	практичне занятия	Българска лексикология и фразеология Т. I: Л. Крумова-Цветкова, Д. Благоева, С. Колковска, Е. Пернишка, М. Божилова. Българска лексикология. С., 2013;		
11 т. 2 год.	Топонимия като наука. Дялове на топонимията	лекция	Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998; Българската топонимия – източник на познания. – Наука, 2010, № 4, с. 57–61. От погледа – към света и времето. <i>Проблеми на социолингвистиката</i> Т. 10. София, 2011, с. 29–34	Оронимия. Хидронимия	практичне занятия
11 т. 2 год.	Космонимия. Хрононимия. Вентонимия Розмовна тема: Разходка из родния град	практичне занятия	Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998		

12 т. 2 год.	Фразеология като лексиколожка наука. Състав и структурна типология на фраземите	лекция	Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009; Кювлиева-Мишайкова В. Фразеологизмите в българския език. С., 1986; Ничева К. Българска фразеология. С., 1987	Структурната характеристика на фраземите в българския речник	практично занятие
12 т. 2 год.	Семантика и семантичната типология на фраземите. Идиоми. Фразеологични единства. Фразеологични съчетания Розмовна тема: Пазаруване в мола	практично занятие	Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад, 2017; Кювлиева-Мишайкова В. Фразеологизмите в българския език. С., 1986; Ничева К. Българска фразеология. С., 1987		
13 т. 2 год.	Фраземите откъм техните отношения с лексемите. Съотнесеност на фраземите към лексико-граматически класове	лекция	Бояджиев Т. Куцаров И., Пенчев Й. Съвременен български език (Фонетика. Лексикология и фразеология. Словообразуване, Морфология, Синтаксис). Учебник за студенти от филологическите факултети. С.: Изток-Запад, 2004.	Фраземите откъм лексемен състав и консервирани стари езикови състояния	практично занятие
13 т. 2 год.	Фраземите откъм произход. Възникване и източници на фраземи Розмовна тема: По пътя: пътно-транспортно произшествие. Пътна помощ	практично занятие	Бояджиев Т. Куцаров И., Пенчев Й. Съвременен български език (Фонетика. Лексикология и фразеология. Словообразуване,		

			Морфология, Синтаксис). Учебник за студенти от филологическите факултети. С.: Изток-Запад, 2004.		
14 т. 2 год.	Състемни отношения във фраземиката. Основни прояви на системните отношения при фраземите	лекция	Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998	Еднозначност и многозначност	практичне занятия
14 т. 2 год.	Фраземната синонимия, антонимия, омонимия, паронимия. Вариантност Розмовна тема: Болни сме. Предизвикателствата на COVID-19. Ваксиниране	практичне занятия	Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017		
15 т. 2 год.	Лексикографията като наука. Българската лексикография през Възраждането	лекция	Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998; Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009	Лексикографска дейност на И. Богоров П. Р. Славейков и Н. Геров	практичне занятия
15 т. 2 год.	Класификация и характеристика на основните типове речници. Енциклопедични речници, енциклопедии, терминологични речници, езикови речници Розмовна тема: Коледни празници	практичне занятия	Речник на българския език. Т. 1–15. София: БАН, 1977–2015; Речник на антонимите в българския език. София: Наука и изкуство, 2014. 507 с; Речник на чуждите думи в българския език. Допълнен		

			<p>и основно преработен от Е. Пернишка. София: Наука и изкуство, 2000. 904 с.;</p> <p>Енциклопедия на съвременния български език. Велико Търново, 2000. 583 с.;</p> <p>Речник на новите думи и значения в българския език. София: Наука и изкуство, 2001. 309 с.;</p> <p>Синонимен речник на българския език (с антоними и близкозначни думи). Пловдив: Хермес, 2003. 469 с.;</p> <p>Речник на чуждите думи за всички. София: Наука и изкуство, 2007. 895 с.;</p> <p>Речник на новите думи в българския език (от края на XX и началото на XXI в.). София: Наука и изкуство, 2010. 515 с.</p>		
16 т. 2 год.	Структура и видово разнообразие на българските тълкувателни речници	лекция	<p>Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998;</p> <p>Радева В. Българска лексикология и лексикография. С., Изток-Запад. 2017</p>	Тълковни, диалектни, исторически, етимологически, ономастични и фразеологически речници	практичне занятия

<p>16 т. 2 год.</p>	<p>Видово разнообразие на българските нетълкувателни речници. Правописни и правоговорни, обратни, честотни речници Розмовна тема: Как празнуват нова година по света</p>	<p>практичне занятия</p>	<p>Вътов, В. Лексикология на българския език (Лексемика. Ономастика. Фраземика. Лексикография). В. Търново: Абагар, 1998; Зидарова В. Лексикология на съвременния български език. Пловдив, 2009</p>		
-------------------------	---	--------------------------	---	--	--